

36. เอ็ดวัวร์ วูยยาร์ (Edouard Vuillard)

จิตรกรนาบีสต์ผู้หันไปเขียนเรื่องชีวิตในบ้านด้วยวิถีมัทธิสมานนิสต์

ภาพเขียนตัวเองของวูยยาร์

เอ็ดวัวร์ วูยยาร์ เกิดที่กุยโซ ในแคว้นซาโอเนอแลร์วี่ ของประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน ค.ศ. 1868 พออายุได้ 9 ขวบ ครอบครัวของเขาก็ย้ายเข้ากรุงปารีส บิดาซึ่งเป็นนายทหารนอกราชการเสียชีวิตลงในปี ค.ศ. 1883 มารดาซึ่งมาจากตระกูลช่างออกแบบลายผ้า จึงหันไปทำกิจการตัดเย็บเสื้อผ้าเพื่อหาเลี้ยงลูกๆ สภาพแวดล้อมอย่างนี้น่าจะมีส่วนส่งเสริมให้วูยยาร์เกิดความรู้สึกชอบลวดลายและเนื้อผ้าขึ้นมาได้ เขาอยู่กับมารดาจนกระทั่งมรณกรรมของเธอใน ค.ศ. 1928

วูยยาร์เรียนหนังสือชั้นมัธยมที่โรงเรียนกงดอร์เซย์ ในปารีส ที่เดียวกับตุลลูส-โลเตรีค ปี ค.ศ. 1886 เขาก็ไปเรียนต่อวิชาจิตรกรรมพร้อมกับ แครี ซาเวียร์ รูเซล ผู้เป็นน้องเขย ณ เอกอลเดโบซาร์ ในปารีส และได้เรียนกับฌอง เลอง เจโรม อาจารย์ผู้ทำงานตามวิชาการทางศิลปะ อีกสองปีต่อมาก็ไปทำงานร่วมกับเดอนีส บีแยร์ บอนนาร์ เพื่อนตายของเขา และ ปอล เซรูซีเย ที่สถาบันจูเลียง

ปี ค.ศ. 1888 นั้นเองที่เซรูซีเย (Séruzier) พบกับโกแก็งที่ปงต์อวอง (Pont-Aven) ในบริตตานี แล้วก็ผลิตงานติดมือกลับมา คือ ภาพเขียน *The Talisman* (เครื่องรางของขลัง) ซึ่งเป็นงานแบบใหม่เอี่ยมที่ทำตามคำแนะนำของโกแก็งทุกอย่าง ที่ว่าให้เขียนภาพโดยไม่ประจงแต่งสีใหม่ ใช้สีตรง ๆ ตามความรู้สึกอย่างไรก็อย่างนั้นและไม่มีกาให้เงา ความตื่นตื้นตันยินดีของเซรูซีเยเป็นผลให้เกิดกลุ่มศิลปิน “นาบีสต์” ซึ่งมีชื่อตามภาษาฮิบรู แปลว่า “ศาสตพยากรรม” ในเวลาต่อมา โดยมีวูยยาร์ บอนนาร์ เดอนีส และรูเซล เป็นสมาชิกของกลุ่ม

จิตรกรนาบีสั่งรังเกียจการทำงานเลียนแบบธรรมชาติ และนั่นก็หมายถึงว่ารังเกียจอิมเพรสชันนิสต์ไปด้วย พวกเขาไม่ต้องการทำอะไรอื่นนอกจากสีและลายที่ใส่ลงในภาพเท่านั้น เขาพากันรู้สึกว่าการศิลปะย่อมมีความสำคัญเหนือธรรมชาติ เนื้อหาและทฤษฎีของศิลปินพวกนี้สอดคล้องไปกับของนักประพันธ์และกวีซิมบอลิสต์ (Symbolist) เช่น สเตฟาน มายาร์เม ซึ่งคุ้นเคยกันดีกับวูยาร์ ศิลปินกลุ่มนี้มีการจัดงานเลี้ยงตามแบบจารีตประเพณี และมีการถกเถียงปัญหากัน ส่วนห้องทำงานของเชรูซีเยนนั้นเล่า พวกเขาเรียกว่า “โบสถ์”

ใน ค.ศ. 1891 วูยาร์ไปใช้ห้องทำงานร่วมกับบอนนาร์และเดอนีส บินเอนท์ที่เขาส่งภาพไปร่วมในงานแสดงภาพเขียนของศิลปินกลุ่มอิมเพรสชันนิสต์และซิมบอลิสต์ ซึ่งพ่อค้าภาพเลอบาร์คเดอบูตวีย์ เปิดร้านใหม่ขึ้นอีกร้านหนึ่งในปารีส วูยาร์พุ่งความสนใจไปที่ภาพเขียนชนิดที่มีส่วนประดับตกแต่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ ด้วยการสร้างพื้นผิวภาพให้มีสีสันอบอุ่น แต่ไม่สนใจสร้างความลึกลงในภาพ วิธีการเขียนภาพของเขาที่นำเอารูปทรงที่มีอยู่ในธรรมชาติมาใช้เพื่อผลในทางออกแบบลายในภาพนั้น เป็นอิสระยิ่งกว่าที่พบในภาพพิมพ์ญี่ปุ่น ซึ่งให้แรงบันดาลใจแก่เขาเสียอีก แต่เขาก็จำเอาไว้ด้วยว่า โครงสร้างพื้นฐานอันแน่นอนของภาพพิมพ์ไม้เหล่านั้นเป็นอย่างไร แล้วก็วางรูประนาบ แนวตั้ง แนวนอน ให้ลวดลายแล่นไปตามนั้น

ใน ค.ศ. 1891 หนังสือซิมบอลิสต์ “La Revue Blanche” ลงภาพพิมพ์หินโดยวูยาร์ แล้วเขาก็ออกแบบปกและภาพโฆษณาให้กับหนังสือนี้ต่อไปอีก นอกจากนี้แล้วก็ยังเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังให้กับผู้ก่อตั้งหนังสือนี้คนหนึ่ง อีกทั้งยังออกแบบเครื่องแต่งกายและฉากให้กับโรงละคร “Théâtre de l' Oeuvre” ในปี ค.ศ. 1893 ออกแบบฉากและเครื่องประกอบฉากละครเรื่อง “La Malade Imaginaire” บทประพันธ์ของโมลิแยร์ (Molière) ในปี ค.ศ. 1913 ทำงานตกแต่งวังชายโทยท์ในปี ค.ศ. 1937 แล้วในปี ค.ศ. 1939 ก็ตกแต่งสันนิบาตชาติในกรุงเจนีวา ซึ่งมีชั้นหนึ่งเป็นภาพชื่อ Peace (สันติภาพ)

วูยาร์และบอนนาร์ไปเที่ยวเมืองซัมบูร์กของเยอรมันในปี ค.ศ. 1905 อังกฤษและฮอลแลนด์ปี ค.ศ. 1913 ในปี ค.ศ. 1908 เขาสอนศิลปะที่สถาบันแห่งหนึ่งซึ่งตั้งขึ้นโดยภรรยาฆ่าของปอลรอนชง ซึ่งเป็นศิลปินนาบีสอีกคนหนึ่ง แต่อย่างไรก็ดีหลัง ค.ศ. 1900 ไปแล้ว กลุ่มนาบีสก็แยกตัวไปคนละทาง วูยาร์เองนั้นก็กลับหันไปหาอิมเพรสชันนิสต์ที่พวกนาบีสเคยปฏิเสธ งานของเขาในตอนนี้ก็จะเป็นเรื่องความสัมพันธ์อันสนิทชิดเชื้อภายในครอบครัว ความมีสีสันลดลงและไม่สู้จะมีอะไรแปลกใหม่ เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในนาม “Intimistes”

วูยาร์หายหน้าไปหลายปี แต่แล้วใน ค.ศ. 1936 เขาก็กลับมาแสดงงานร่วมกับพวกศิลปินนาบีสเก่าๆ อีก และใน ค.ศ. 1938 เมื่อมีงานแสดงภาพจิตรกรรมย้อนหลังของวูยาร์ในปารีส ผู้คนก็กลับมาให้ความสนใจเขาอีกครั้งหนึ่ง รูปแบบที่เขาทำก่อน Intimiste มีบทบาทอันสำคัญในการก่อร่างศิลปะอาร์ตนูโว (Art Nouveau) ขึ้นมา เขาสิ้นชีวิตลงเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน ค.ศ. 1940 ที่ลาโบล ริมฝั่งทะเลในบริตตานี